

**KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN**

**ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ“**

ФАКУЛТЕТ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА СПЕЦИАЛНОСТ „МЕТЕОРОЛОГИЯ“

Област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление: 4.1. Физически науки

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Професионална квалификация: Метеоролог

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 1 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------

Квалификационната характеристика на завършилите специалност „Метеорология“ с образователно-квалификационна степен „магистър“, придобили висше образование в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, както и учебният план, осигуряващ тяхната подготовка, са съобразени с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ – ПМС № 162/2002г., Националния класификатор на професиите (НКПД-2011, Приложение 4 към Заповед № РД01-931/27.12.2010 г. с влезлите в сила промени в НКПД-2011 от 01.01.2025 г.), Националната квалификационна рамка на Република България, Европейската квалификационна рамка, ЗВО, Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

За учителите – Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, приета с ПМС №289 от 07.11.2016 г., Обн. ДВ. бр.89 от 11 Ноември 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 18 Декември 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.10 от 5 Февруари 2021 г.

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Основна цел

Основната образователна цел на обучението в специалност „Метеорология“ е подготовката на широкопрофилни специалисти над бакалавърска степен във висшето образование в професионално направление физически науки.

- подготвя висококвалифицирани научни, изследователски и преподавателски кадри с опит в експерименталната дейност в областта на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.1. Физически науки, специалност „Метеорология“;

- задълбочава фундаменталната и професионалната компетентност за научноизследователска, практико-приложна и преподавателска дейност в сферата на метеорологията;

- формира съвременни научно-теоретични и практико-приложни знания, умения и компетентности за самостоятелна научноизследователска и преподавателска дейност, за работа в екип, за прилагане на иновационни и технологични постижения в областта на;

- изгражда методологически опит в анализиране на резултатите от научното изследване и в обосноваване на препоръките, свързани с функционирането на системата на образованието, науката, професионалните институции и др.

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 2 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------

2. Допълнителни цели:

- фундаментална, общотеоретична, широкопрофилна и общопрофесионална подготовка;

- професионални умения;
- образователна среда;
- подготовка за изпълнение на професионалните задължения;
- адекватен личен опит, съответстващ на бъдещата професия.

3. Задачи

Специалност „Метеорология“ има специализиращ характер. Тя дава задълбочени знания и практически умения, които обхващат основните направления на съвременната метеорология и физиката на атмосферата и океана.

3.1. Фундаментална, общотеоретична, широкопрофилна и общопрофесионална подготовка

Придобиване знания и умения във всички области на метеорологията. Да владеят и творчески да прилагат придобитите в процеса на обучение знания и умения. Да усвояват и прилагат нови методи за обработка на наблюдателни и експериментални данни. Да имат познания и умения за работа с компютърни мрежи, софтуерни специализирани продукти и ИНТЕРНЕТ.

3.2. Професионални умения и компетентности

- да има готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;
- да може да идентифицира ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано взема решения и адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- да може да демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- да осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- да може ясно да формулира нови проблеми – теоретични и практически;
- да може да събира, класифицира, оценява и интерпретира данни от областта с цел решаване на конкретни задачи;
- да може да прилага придобитите знания и умения в нови или непознати условия;

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 3 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------

- умело да проявява способност да анализира в по-широк или интердисциплинарен контекст;
- да може да използва нови стратегически подходи;
- да може да формира и изразява собствено мнение по проблеми от обществен и етичен характер, възникващи в процеса на работата.

3.3. Образователна среда

Създаване на образователна среда, в която студентите да имат възможност да опознаят и участват в професионалните реалности и предизвикателства на професионалното направление.

3.4. Подготовка за изпълнение на професионалните задължения в съвременното информационно общество, чрез добиване на умения и познания за работа с компютърни мрежи, софтуерни специализирани продукти и ИНТЕРНЕТ.

3.5. Адекватен личен опит, съответстващ на бъдещата професия

Изисквания относно подготовката:

- задълбочаване на знанията и уменията, свързани с използване на съвременните теоретични и практико-приложни методи в метеорологията;
- овладяване и ползване на научна терминология, характерна за научната област;
- придобиване на компетентност и умения за определяне пътя и организацията на научното изследване и за самостоятелна експериментална дейност;
- мотивиране и готовност за участие в национални и международни научни форуми, програми и проекти.

Формиране на професионални личностни качества:

- формиране на умения за ориентиране и анализиране на приоритетните теоретични и практически проблеми в областта на метеорологията;
- формиране на професионални умения за самостоятелна работа;
- изграждане на опит при планирането и организирането на научното изследване и при представяне на резултатите от него в научни форуми.

Основаване на съвременни критерии за качество на висшето образование

Студентите трябва да придобият лични компетентности и професионален опит свързани с реализацията им като бъдещи метеоролози.

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 4 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Обучението на бъдещия магистър е насочено към формиране на интелектуално познавателна, мотивационно-ценностно, педагого-комуникативна и действено-практическа компетентност

1. Област и обхват на знанията

Завършилиите специалност „Метеорология“ трябва да притежават:

А) разширени и задълбочени теоретични и фактологични знания в областта, включително свързани с най-новите постижения в нея:

- да владеят основите на математиката;
- да владеят и творчески да прилагат придобитите в процеса на обучение знания и умения във всички области на физиката;
- да притежават способността за усвояване и прилагане на нови методи за обработка на експериментални данни;
- да имат познания и умения за работа в локални компютърни мрежи и ИНТЕРНЕТ;
- да умеят да използват научни трудове.

Б) самостоятелно интерпретира придобитите знания, като ги свързва с прилагането на факти и чрез критично възприемане, разбиране и изразяване на теории и принципи.

2. Област и обхват на уменията:

- подбира, открива и проучва литературни източници, свързани с изследователския проблем; бързо намира, извлича, синтезира и оценява необходимата информация от различни източници;
- събира, анализира, класифицира и систематизира информация в определена последователност и логика;
- аргументирано и обосновано с доказателства анализира и защитава тези, свързани с научната област на природните науки;
- търси иновативни решения чрез комбиниране на различни стратегии и технологии; подобрява стандартните модели и подходи;
- аналитично и критично оценява собствените експериментални резултати, свързани с установяване на определени закономерности при изследване на явленията в природата;
- организира и планира собствената си научна дейност (с оглед на: време, точност на обекта на изследване, яснота на целите и задачите, конкретност на изградените хипотези и пр.);
- владее методи и средства, позволяващи решаване на сложни задачи;

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 5 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------

- прилага логическо мислене и проявява новаторство и творчески подход при решаване на нестандартни задачи.

3. Компетентности (знания и умения, прилагани в практиката).

3.1. Личностни компетентности:

- създава и интерпретира нови знания, резултат от собствени изследвания или от друга научна дейност;
- притежава способност за самооценка на постиженията от изследователския труд, самостоятелност и отговорност;
- при обосноваване на научната истина се ръководи от академичната научна етика при интерпретиране както на собствени, така и на проучени гледни точки;
- използва научен език и стил, характеризиращи се с точност на научната терминология, яснота и логическа последователност при изложение на фактите и резултатите;
- притежава способност за административно управление на сложни професионални дейности, включително на екипи и ресурси;
- поема отговорности при вземане на решения в сложни условия, при влиянието на различни взаимодействия си и трудно предвидими фактори;
- проявява творчество и инициативност в управленската дейност;
- преценява необходимостта от обучение на другите с цел повишаване на екипната ефективност.

3.2. Професионални компетентности

- има готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;
- идентифицира ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано взема решения и адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- ясно формулира нови проблеми - теоретични и практически;
- събира, класифицира, оценява и интерпретира данни от областта с цел решаване на конкретни задачи;

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 6 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------

- прилага придобитите знания и умения в нови или непознати условия;
- проявява способност да анализира в по-широк или интердисциплинарен контекст;
- използва нови стратегически подходи; формира и изразява собствено мнение по проблеми от обществен и етичен характер, възникващи в процеса на работата.

3.3. Инструментални компетентности:

- има изграден стил на научно общуване (в разговори, при консултации и дебати, за защита на научни позиции, работа в екип и пр.);
- показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значителен обем знания от най-съвременните научни постижения или от областта на физиката и професионалната практика;
- пълноценно общува на български език и на някой/някои от най-разпространените европейски езици;
- формулира и излага ясно и разбираемо идеи, проблеми и решения пред специалисти и неспециалисти;
- изразява отношение и разбиране по въпроси чрез използване на методи, основани на качествени и количествени описания и оценки;
- проявява широк личен мироглед и показва разбиране и солидарност с другите;
- пълноценно общува на български език и на някой/някои от най-разпространените европейски езици.

3.4. Технологични компетентности

Последователно оценява собствената си квалификация чрез преценка на придобитите до момента знания и умения и планира необходимостта от разширяване и актуализиране на професионалната си квалификация.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

1. След завършването си магистрите с квалификация по метеорология могат да работят в изследователските и оперативните отдели (в София и страната) на Института по метеорология и хидрология и неговите филиали в страната, в Геофизичния институт на БАН, като метеоролози в звената, обслужващи гражданската и военната авиация, в системата за борба с градушките, в системата на Министерството на околната среда и водите и в други организации, където са необходими специалисти с квалификация по метеорология. Всички завършили имат необходимата основа да се насочат и към преподавателска дейност в университети.

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 7 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------

2. Придобитите в курса на обучение знания и умения по информационни технологии им позволяват да се реализират и в най-разнообразни сфери на човешката дейност.

3. От Националния класификатор на професиите (НКПД-2011 г., Приложение 4 към Заповед № РД01-931/27.12.2010 г. с влезлите в сила промени в НКПД-2011 от 01.01.2023 г.) се вземат възможните длъжностни позиции и изискваната професионална квалификация.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН „МАГИСТЪР“ ПО СПЕЦИАЛНОСТ „МЕТЕОРОЛОГИЯ“

Магистърска степен се придобива след обучение с продължителност 4 семестъра (120 кредита) в задочна форма на обучение.

ДИПЛОМИРАНЕ - осъществява се в два варианта:

- държавен изпит – писмен;
- защита на дипломна работа.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Да продължи образованието си като кандидатства по програми за докторанти.

Да продължи образованието си в друга специалност в ОКС „магистър“.

Да получи второ висше образование.

Да участва в различни форми на продължаващо образование, образование през целия живот.

Квалификационна характеристика на специалност „Метеорология“, ОКС „магистър“	Издание 1	Редакция 11	29.05.2026 г.	стр. 8 от 8
--	-----------	-------------	---------------	-------------